Printout

Saturday, July 01, 2023

6:40 PM

نـگاهی به تنها کـرسی شیعهشناسی در آمـریکای شـمالی

رضاً کاظمی راد

مقدمه

مطالعات مربوط به شیعه پژوهی در غرب غیرب ذیل مطالعات اسلام شناسانه قرار می گیرد. اسلام پژوهی در غرب سابقه بسیار بیشتر و عمیق تری نسبت به شیعه پژوهی دارد. آنچه دست کم به تبع آن در دیگر نقاط جهان وجود داشت، دپارتمانهای اسلام شناسی بوده است. در یک قرن اخیر و به بر شمار مراکز اسلام پژوهی افزوده بر شده است. مشکلی که در این زمینه شده است. مشکلی که در این زمینه وجود داشت و دارد این است که اسلام شناسی در مراکز غربی به ورائت اهل سنت از اسلام محدود

می شده و می شود و به خصوص تا پیش از انقىلاب اسلامی شناخت و مطالعه بسیار نازلی نسبت به شیعه وجود داشت و اسلام در چارچوب یک مکتب مورد مطالعه قرار گرفته و سایر منابع نادیده انگاشته می شدند. در حال حاضر نیز این موضوع به وضوح مشاهده می شود که به طور سنتی یک قالب از تدریس اسلام وجود داشته و آن متعلق به مذاهب در دانشگاههای آمریکا و اروپا وجود داشته و آن متعلق به مذاهب غیر شیعه است و رد پای پررنگی از تشیع دیده نمی شود. مطالعات شیعه پژوهی دارای دپارتمان، مؤسسه و پژوهی دارای دپارتمان، مؤسسه و پیا مرکز مختص به خود نیست و یا مرکز مختص به خود نیست و

فصل: امم علمے سال اول، شمارہ اول، تابستان ۱۲۰۰ Vol. 1, Summer 2021, No 1

دیار تمان های اسلام شناسی به عنوان بخش مختصری از حوزه پژوهشی خود به تشیع نیز میپردازند. چنانچه بررسی ها حکایت می کنند، در اروپا و آمريكاي شمالي تنها سه يا چهار دوره آموزشی وجود دارد که به تدريس اسلام شيعي ميپردازند.ا البته برخمي از پژوهشگران نينز شخصاً موضوع تشیع را در دوره های آموزشی خود گنجاندهاند.

در کنار غلبه اسلام شناسی با نگاه اهل سنت بر شيعه پژوهي، موضوع دیگری که باید نسبت به آن توجه داشت، اسلام شناسي مراكز آکادمیک در غرب به ویژه در آمریکا و انگلستان است. اسلام شناسی در این مراکز علاوه بر آن که با غلبه مطالعه اسلام با قرائت اهل سنت است اما مشکل دیگری دارد و آن اینکه با توجه به ماهیت ایجادی آن، به نظر نمی رسید رویکردی پدیدار شناسانه داشته باشد. خصوصیت مشترک این مراکز این است که همه توسط وليد بن طلال شاهزاده سعودي و

كمكهاي مالي او ايجاد شدهاند. ٢ بن طلال، برادر زاده ملک عبدالله یادشاه عربستان سعودی، در کنار فعالیتهای کلان اقتصادی و تجاری، با حمایت و كمك به مراكز مطالعات اسلامي در معتبرترین و مشهورترین دانشگاههای آمریکا، انگلستان و دانشگاههای آمریکایی قاهره و بیروت و مرکز هنرهای اسلامی موزه لوور فرانسه و با سیاستگذاری، برنامه ریزی و اقدامات هوشمندانه، مهار و اداره فعالیتهای پژوهشی و آموزشی این مراکز را به دست گرفته است. او برای این منظور در سال ۲۰۰۸ میلادی بنیادی را با عنوان ابنياد خيريه جهاني وليد بن طلال» و با شعار «تعهد بدون مرز» تأسیس کرد. فیکی از کار کردهایی که برای این بنیاد ذکر شده، کمک به فهم فرهنگها و ادیان جهان از یکدیگر است. از جمله مراکز تأسیس شده توسط وي مي توان به موارد زير اشاره ک د:

۱ - رجوع شود به مصاحبه پایگاه خبری شفقنا با

ا - رسوع سوم. پروفسور سيف الدين كارا به آدرس: https://fa.shafaqna.com/news//٧٩۵۶۱۳

۲ - از جمله اتان کلبرگ در دانشگاه عبری اورشلیم و اليور شاربروت در دانشگاه بيرمنگام

٣-در رويكرد پديدار "شناسانه". يك پديده، بدون جانبداري و پیشداوری و بلکه بر اساس آنچه خود مینمایاند و بر پایه تجربهای که از آن شده است مورد مطالعه قرار می گیرد.

۲ – جهت شناخت بیشتر در این خصوص رجوع شود به مقاله "هزمونی امپراطوری ولید بن طلال در مراکز مطالعات اسلامی در اروپا و آمریکا" نوشته کیومرث امیری در فصلنامه علمی – تحقیفاتی "نامه ایران و اسلام"، سال اول، شماره چهارم، بهار ۱۳۹۲، ص ۱۹۷. ۵ - پیشین

۱ مرکز مطالعات اسلامی ولید بن طلال در دانشگاه کمبریج

این مرکز در سال ۲۰۰۸ میلادی با حمایت مالی ولید بن طلال، جانشین مرکز مطالعات اسلامی و خاورمیانه دانشگاه کمبریج که در سال ۱۹۶۰ تسیس توسط پروفسور آرتور آربری تأسیس شده بود، ایجاد گردید. او برای این منظور مبلغ ۲۰ میلیون دلار را اختصاص داد. مأموریتی که برای این مرکز تبیین می شود این است که با همکاری مراکز مطالعات اسلامی در دانشگاههای معتبر مطالعات اسلامی در دانشگاههای معتبر برگزاری کنفرانسها و سخنرانیهای عمومی، تصویری خوب از اسلام در رسانههای غربی ارائه نماید.

۲- برنامه مطالعات اسلامی ولید بن
 طلال در دانشگاه هاروارد

ولید بن طلال در سال ۲۰۰۰ میلادی مبلغ ۲۰ میلیون دلار برای ایجاد برنامه مطالعات اسلامی به دانشگاه هاروارد کمک مالی ک د.۲

۳- مرکز تفاهم اسلام - مسیحیت در دانشگاه جورج تاون

این مرکز در سال ۱۹۹۳ با همکاری و توافق بنیاد روابط اسلام و مسیحیت ژنو و دانشگاه جورج تاون با هدف تقویت روابط ملتهای مسلمان و

^{2 -} http://www.islamicstudies.harvard.edu/

۱ - جهت شناخت بیشتر به صفحه رسمی این مرکز به آدرس /uk.ac.cam.cis.www//:https مراجعه شود.

کشورهای اسلامی با غرب و نیز مسلمانان و مسيحيان تأسيس شد. أمريكا در دانشگاه آمريكايي وليد بن طلال در سال ۲۰۰۵ مبلغ ۲۰ میلیون دلار برای تقویت و گسترش فعالیت های مرکز تفاهم اسلام -مسیحیت به این دانشگاه کمک کرد و نام خود را در ابتدای نام مرکز گذاشت. این کمک از نظر مقدار و میـزان آن در تاریـخ ایـن دانشـگاه در مقام دوم قرار دارد. ا

> ۴- مرکــز مطالعــه اســلام در جهان معاصر وليد بن طلال در دانشــگاه ادینبـورو انگلسـتان

ایس مرکز در سال ۲۰۱۰ با اعطای كمك شاد خبريه وليدين طلال يا گرفت. هدف وليد بن طلال و دانشگاه ادینبورو از راه اندازی این مركز تحقيقاتي، به اجرا درآوردن طرحهای پژوهشی با هدف معرفی تاریخ اسلام است و اینکه چگونه تاریخ اسلام و مسلمانان در دنیای مدرن توجیه و تفسیر می شود.

1 - https://global.georgetown.edu/georgetown units/prince-alwaleed-bin-talal-center-for-muslim-christian-understanding.

بیسروت و دانشگاه آمریکایسی قاهــره این مراکز نیز در سال ۲۰۰۳ با کمک مالى وليد بن طلال تأسيس شدند.

موارد فوق بخشي از فعالیت هاي بن طلال در حوزه مطالعات اسلامی است. آنچه مشخص است این است که وی بر مبنای راهبرد آموزشی مشخص، به سرمایه گذاری بلند مدت برای تربیت، آموزش و جذب نخبگان، اسلام پژوهان و دانشجویان رشته مطالعات اسلامی در راستای منافع خویش یرداخته است. این راهبرد در زمینه اعطای بورس تحصیلی به دانشجویان مقاطع دکتری و فوق دکتری، ارائه فرصت مطالعاتی به پژوهشگران مطالعات اسلامي، آموزش متخصصان نسخههای خطی اسلامی و کارکنان بخش های هنر اسلامی در موزه ها به اجرا در آمده است. همانگونه که در اهداف و مأموریت ذکر شده برای مراکز تأسیس شده در دانشگاههای مختلف آمده است، وليد بن طلال با این اقدامات، سعی دارد تا گفتمان و قرائت تازهای از اسلام و مسلمانان ارائه کند که همراه و همساز با مبانی اندیشه غربی باشد. قرائتی از

۵- مرکز مطالعات و تحقیقات

نگاهی به تنها کرسی شیعهشناسی در آمریکای شمالی

اسلام که او در حال علمی سازی آن از طریق تأسیس چنین مراکزی در معتبر ترین دانشگاههای جهان است قرائتی لیبرال، محافظه کارانه و خالی از هر گونه الگو و فرهنگ جهادی و استکبار ستیزی است. بدون شک چنین قرائتی از اسلام هرگز مورد تأیید و منطبق با بنیانهای فکری و اعتقادی شیعه نیست اگرچه قرابتی با وهابیت نیز ندارد.

ایس موضوع از دو جنبه می تواند تهدید تلقی شود از یک سو گسترش فعالیت های ولید بن طلال این فرصت را برای او فراهم می آورد تا هدایت و جهت دهمی اسلام پژوهمی در مراکز آکادمیک غربی را به دست بگیرد. با روند کنونی به نظر می آید طی یک یا دو دهه آینده، کنترل و هدایت بسیاری از مراکز و مؤسسات اسلام شناسی آکادمیک در جهان غرب به دست وليد بن طلال قرار گيرد و به تبع آن، بازنمایی و تصویرسازی هایی که مؤسسات و رسانه های ولید بن طلال از اسلام و مسلمانان ارائه میدهند، میتواند جهت گیری محتوای مطالعات اسلامی در جهان و تلقى افكار عمومى و سياستگذاران غربي از اسلام و مسلمانان را شكل (و یا دست کم تحت تأثیر قرار) دهد.

زیرا منابع عظیم مالی این مجال را به او خواهد داد تا به تأسیس مراکز بیشتری با رویکرد مشابه اقدام کند و در آینده شاهد ظهور مراکز بیشتری با حمایتها و کمکهای مالی ولید بن طلال خواهیم بود.

تهدید دیگر این است که با توجه به نگاه منفی او نسبت به تشیع، بدون شک مجالی به پژوهشگران شیعی جهت فعالیت نخواهد داد و مهمتر از آن تبیین منطبق با تشیع اصیل از دل پژوهشهای این قبیل مؤسسات بیرون نخواهد آمد.

اما عليرغم اين موضوع، مطالعات مربوط به شیعه شناسی در حال گسترش است. بهطور کلی در حدود سه دهه گذشته تمایل بیشتری نسبت به اسلام شیعی وجود داشته است. وقوع انقلاب اسلامی در ایران و ظهور و فعالیت گروههای شیعی مانند حزب الله در لبنان و حوثی ها در يمن، تعرض آمريكا به عراق و اشغال ایس کشور در دو دهمه اخیسر و برخمی عوامل ژئوپولتيك باعث افزايش گرایش به مطالعه بر روی تشیع به عنوان شاخهای از مطالعات اسلامی شده و مطالعات شیعی در دانشگاههای غربى به ويـره شـمال آمريكا افزايـش یافته است. هر چه به جلو میرویم،

> فصل: امم علمے سال اول، شمارہ اول، تابستان ۱۴۰۰

درصد ناچیزی است. امروزه در اروپا و امریکای شمالی، تنها یک کرسی تخصصی شیعه شناسی وجود دارد و به جز آن، هیچ دپارتمان یا کرسی علمی دیگری که مختص مطالعات شیعه اثنی عشری باشد، وجود ندارد.

همین موضوع بهانه ای است تا به بررسی این تک کرسی شیعه پژوهی در منطقه آمریکای شمالی بپردازیم:

کرسی شیعه شناسی امام علی ﷺ در هار تفورد

کرسی شیعه شناسی امام علی الله در حوزه علمیه هار تفورد تأسیس شده است و در حقیقت این حوزه دینی، میزبان این کرسی محسوب می شود؛ از این رو پیش از بررسی کرسی امام علی الله لازم است تا نگاهی اجمالی به حوزه دینی هار تفورد داشته باشیم:

حوزه علمیه هارتفورد یک کالیج الهیاتی مسیحیت کاتولیک در دانشگاه هارتفورد، در ایالت کنتیکت است. تاریخ ایجاد حوزه علمیه هارتفورد به سال ۱۸۳۳ و زمانی که اتحادیه شبانی ایالت کنتیکت، برای آموزش نمایندگان جماعت به عنوان مبلغان دینی تشکیل شد، باز می گردد. یک

3 - Congregational Ministers

دانشگاههای بیشتری به مطالعات شیعی تمایل پیدا می کنند. ابه طور مشال، در «آکادمی آمریکایی دین» ۲ که گردهمایی سالانه حدود ۷ هزار استاد الهيات است، ينل هاي بيشتري به مطالعه و بررسي ابعاد مختلف تشيع اختصاص داده می شود. در حال حاضر کتابهای بیشتری نیز در مورد تشیع و ابعاد مختلف آن در حال انتشار است و چنانچه در ابتدا گفته شد، اگرچه از آغاز مطالعات اسلامی تا مدتها تشيع از ديدگاه اهل سنت مطالعه می شد اما امروز تا اندازهای این آگاهی وجود دارد که اسلام شیعی بايد از طريق منابع شيعي مورد مطالعه قرار گیرد. شاید به همین سبب باشد که در دانشگاههای آمریکای شمالی علاقه زیادی به مطالعه اقلیتها در اسلام بهويره شيعيان ايجاد شده است و اساتید شیعه بیشتری در حال تدریس اسلام در دانشگاهها هستند. البته این رشد، به معنی کفایت لازم در حوزه شیعه پژوهی نیست زیرا در قياس با تعدد مراكز اسلام شناسي و از طرف دیگر ظرفیت موجود در حوزه مطالعات شيعه پژوهي، همه آنجه تاكنون ايجاد شده است،

فصل: امدعلم سال اول، شمارهٔ اول، تابستان ۱۲۰۰ Vol. 1, Summer 2021, No 1

ا – رجوع شود به مصاحبه پایگاه خبری شفقنا با پروفسور حمید کثیری در تاریخ ۷ بهمن ۱۳۹۹ به آدرس: https://fa.shafaqna.com/news/1087435/ 2 - American Academy of Religion

نـگاهی به تنها کـرسی شیعهشناسی در آمـریکای شـمالی

است و بندزور هیل، ایالت کنتیکت حوزه علمیه هارتفورد دارای دو ایجاد شد. این مؤسسه در سال ۱۸۶۵ مرکز دانشگاهی است که عبارتند از «انستیتوی تحقیقات دین در هارتفورد» ۲ و «مركـز مطالعـات ديـن اسـلام و روابط مسيحيان و مسلمانان دونكان بلک مک دونالد»^. گرچه به سبب فعالیت های دانکن بلک مک دونالد، پیشینه مطالعه اسلام در هار تفورد به سال ۱۸۹۳ بازمی گردد اما مرکز مك دونالد، قديمي تريين مركيز براي این گونه مطالعات است که به طور رسمی در سال ۱۹۷۳ تأسیس شده است. در هارتفورد برای مطالعات اسلامي دو درجه تحصيلي وجود دارد: روحانیت اسلامی و دکترای مطالعات اسلامي و روابط اسلام و مسيحيت. همچنین مجله علمی «جهان اسلام» که یکی از قدیمی ترین و مشهور ترین مجلات علمي جهان است از سال ۱۹۳۸ تو سط دانشگاه هار تفورد منتشر

در سال ۲۰۱۵، حوزه علمیه هار تفورد، كرسى امام على الله رابا هدف مطالعه بر روی مذهب تشیع و نیز گفتوگو

سال بعد «موسسه الهيات كنتيكت» در كنسرسيوم الهيات در جهان است. به هارتفورد نقل مكان كرد. كالج کتاب مقدس که در سال ۱۹۰۲ وابسته به حوزه علميه بود، نام خود را به «مدرسه تربیت دینی هارتفورد» آ تغییر داد. «مدرسه تبشیری کندی» نیز به عنوان یک نهاد الهیاتی دیگر به مدرسه هارتفورد متصل و وابسته شد، در سال ۱۹۱۳، سه نهاد فوق یعنی مؤسسه الهيات، مدرسه تربيت ديني هارتفورد و مدرسه تبشیری کندی، با هم ترکیب و در سال ۱۹۶۱ به طور قانونی ادغام شدند و نام جدید «بنیاد حوزه علمیه هار تفورد» درا تصویب كردند. از جمله فعاليت هاى اين بنياد، انتشار فصلنامه هارتفورد است که از سال ۱۹۶۰ تــا ۱۹۶۸ منتشــر مي شــد.

> حوزه علمیه هارتفورد از سال ۱۹۷۲ شروع به ارائه فعالیت جدی در گفتوگوی مسیحیان و مسلمانان کے د. در تاریخ اول ژانویه ۲۰۱۸، حوزه علميه هارتفورد به اموسسه الهيات بوستون، عبوست كه بزر كترين

^{7 -} the Hartford Institute for Religion Research

^{8 -} the Duncan Black Macdonald Center for the Study of Islam and Christian-Muslim Relations

^{1 -} Theological Institute of Connecticut

²⁻ East Windows Hill

^{3 -} Hartford School of Religious Pedagogy

^{4 -} Kennedy School of Missions

^{5 -} Hartford seminary foundation

^{6 -} Boston Theological Institute (BTI)

يان مذاهب اسلامي، به عنوان اولين به شیعه شناسی در آمریکای شمالی تأسيس كرد.

این کرسی که با همکاری اندیشمندان، صاحب نظران علوم دینی و با کمک و حمایت های مردمی از جمله انجمن جهانبي مسلمانان آمريكا ، فدراسيون جهانی شیعیان خوجه اثنی عشری'، كتابخانه يادبود و مركز منابع اسلامي ملا اصغر (MARC) و نيز بنياد محسن و فوزیه جعفر و با پشتوانه مالی یک میلیون و ۵۰۰ هزار دلار تأسیس شد، قرار است ضمن مطالعات علمي، در شناساندن شخصیت امام علی کی به جامعه علمي آمريكا و جهان، براي مطالعه تشيع و ترويج همزيستي مسالمت آميز بين اديان مختلف، فعاليت داشته باشد.

کرسی امام علی کی اگرچه در هدف اول، فرصت حضور شیعه در فضای آکادمیک را فراهم کرده اما در ورای آن، همه مذاهب اسلامی از جمله شیعه و سنى را به گفتو گو تشويق مى كند. در نتیجه تحولات سیاسی در خاورمیانه،

1 - The Universal Muslim Association of America

فرقه گرایی در سراسر جهان افزایش کرسی دانشگاهی اختصاص داده شده یافته است. یکی از اهداف مطرح در ایجاد این کرسی ترویج گفتوگوی بین مذاهب در جهان اسلام براساس مطالعه و مباحثه علمي است.

نقش دکتر محمود ابوب استاد بازنشسته حوزه علمیه هار تفورد در تأسیس و مدیریت این کرسی امری غیر قابل انکار است.

رؤسای کرسی امام علی ﷺ از أغاز تاكنون⁴:

١- دكتر عمار نخجواني:

پس از تأسیس کرسی در سال ۲۰۱۵، اولین عضو هیئت علمی که ریاست آن را بر عهده گرفت، دکتر سید عمار نخجواني بود. دكتر نخجواني

^{2 -} The World Federation of Khoja Shia Ithna-Asheri Muslim Communities

^{3 -} Muhsin and Fauzia Jaffer Foundation

۴ - پروفسور محمود ايوب، انديشمند مسلمان و لبناني
 الاصل و استاد بخش اديان دانشگاه تمپل آمريكا است كه از سال ۱۹۶۴ تاکنون مقيم اين کشور است. رساله دکتری وی در زمینه «عاشورای حسینی» است که به چاپ رسیده و به عنوان منبعی انگلیسی در آین زمینه به شمار میرود. ۵ - هدف از معرفی افراد در این بخش، صرفاً جهت آشنایی مخاطبان با این شخصیتها میباشد و به معنی تأیید اراء و اندیشههای آنها نیست.

نگاهی به تنها کرسی شیعهشناسی در آمریکای شمالی

از جمله شخصیتهای جوان شیعی است که چهرهای رسانهای به شمار می رود و سخنرانیهای او در سراسر جهان دارای مخاطب است. همین فعالیتهای وی باعث شده است فعالیتهای وی باعث شده است نفر با نفوذترین مسلمانان جهان قرار گیسرد. دکتر نخجوانی تا سال ۲۰۱۷ به مدت دو سال ریاست کرسی را بر عهده داشت.

٢- دكتر سيف الدين كارا:

دومیسن عهده دار ریاست کرسی شیعه شناسی امام علی هی دکتر سیف الدیسن کارا، دارای مدرک دکترای مطالعات اسلامی از دانشگاه دورهام انگلستان است. او که اصالتی ترکیهای دارد و به عنوان پژوهشگری میان رشتهای شناخته می شود، در حوزهای اسلام شیعی، تاریخ صدر اسلام، فقه اسلامی، اسلام و سیاست، مطالعات حدیثی و نیز مسائل اسلام و

مسلمانان در جهان امروز به پژوهش پرداخته است. وی پیش از آغاز فعالیت در حوزه دینی هار تفورد، در کمیسیون حقوق بشر اسلامی در لندن مشغول به فعالیت بود. د کتر سیف الدین کارا آثار متعددی را در حوزههای مختلف شیعی به رشته تحریر در آورده است و البته در کنار آن، برخی پروژههای مرتبط را مدیریت کرده است از جمله پروژه اتلاش برای دستیابی به راه حل دائمی برای خشونت میان مسلمانان ادائمی برای خشونت میان مسلمانان ابحا به انجام رساند. وی از سال ۲۰۱۷ کسی امام علی کیر را بر عهده داشت.

یکی از کتابهای وی، «در جستجوی مصحف علی بن ابیطالب: تاریخ و روایات نخستین نسخه قرآن» است. البته پیشتر او مقالهای با عنوان «حذف مصحف علی ابن ابیطالب: مطالعه روایات درباره نخستین نسخه قرآن» در مجله مطالعات خاورمیانه منتشر کرد که این کتاب نسخه تکمیلی آن مقاله محسوب میشود. دکتر سیف الدین کارا در این کتاب تلاش نموده است تا توجه محافل علمی را به نسخه قرآن گردآوری شده توسط

^{1 -} Working Towards a Long-Term Solution to Internecine Muslim Violence

^{2 -} Universal Justice Network

شیعه و سنی، اولین نسخه کامل قرآن بروکلین ٔ تدریس کرده است. او به شمار می رود، معطوف کند و در نویسنده آثار متعددی در حوزه تاریخ عين حال نشان دهـ د كه اين نسخه با شيعه است. از جملـ أثار وي كتاب نسخه جمع آوری شده توسط خلیفه «خدا و انسان در تهران» است که در سوم تفاوتي ندارد.ا

٣- دكتر حسين كمالي

سومین دارنده کرسی امام علی اللی، دكتر حسين كمالي است. او مدرك کارشناسی ارشد و دکتری خود را در رشته تاریخ از دانشگاه کلمبیا گرفته است. وی پیش از تصدی این سمت، از سال ۲۰۰۷ تـا ۲۰۱۷ استادیار گروه مطالعات آسيا و خاورميانه در كالج برنارد^۲ و دانشگاه کلمبیا^۳ بود. دکتر کمالے همچنین در دانشگاه سیتی

ام على الله كه بنابر گزارشات نيويسورك، كالبج هانتسر و كالبج سال ۲۰۱۸ توسط انتشارات دانشگاه کلمبیا به چاپ رسیده است. همچنین کتاب دیگر وی، کتاب «تاریخ اسلام در ۲۱ زن» است که از سوی انتشارات وان ورلد ، به چاپ رسیده است.

دكتر كمالي همجنين مقالات متعددي به زبانهای انگلیسی و فارسی در نشریات مختلف به چاپ رسانده است.

^{4 -} the City University of New York

^{5 -} Hunter College

^{6 -} Brooklyn College

^{7 -} God & Man in Tehran

^{8 -} A history of Islam in 21 Women

⁹⁻ One World

۱ – مصاحبه پایگاه خبری شفقنا با پروفسور سیف الدین کارا به تاریخ ۲۹ مرداد ۱۳۹۸

^{2 -} Barnard College

^{3 -} Columbia University

نگاهی به تنها کرسی شیعهشناسی در آمریکای شماله

نشستها و سخنرانیها:

در کرسی امام علی کی جهت تبيين تشيع براي مخاطبان دورههاي مختلفي از جمله تاريخ تشيع، علوم حدیث شیعه، حقوق بشر و ... برگزار می گردد. به طور مشال در دوره «مقدمهای بر تاریخ تشیع»، با بررسی وقايع مهمي مانند جانشيني پيامبر ﷺ و نیز غیبت امام مهدی (عج) و همچنین نقـش دولتهای شیعه از جملـه آل بویه، صفویه، قاجاریه و انقلاب اسلامی در ایران، مطالعهای تاریخی درباره بسط اسلام شيعي صورت می گیرد. در این دوره دانشجویان با مباحث مختلف در مورد ریشههای اسلام شیعی و دیدگاههای موجود در ایس زمینه آشنا می شوند. در ایس

دوره ها تمرکز ویژه ای بسر روی فقه شیعه، کلام، حدیث و مطالعات قرآنی از جمله رویکرد شیعه به تاریخ متنی قسرآن و ادعای تحریف آن صورت می پذیسرد. علاوه بسر ایس، همچنین جوامع معاصر شیعه در سراسر جهان مورد بررسی قسرار خواهد گرفت.

علاوه بر دورههای ذکر شده، کرسی امام علی الله همچنین میزبان برخی نشستها و سخنرانی ها با موضوعات مختلف مرتبط با تشیع است که به برخی از آنها که پیشتر برگزار گردیده اشاره می شود:

۱- باور به آخرالزمان و مهدی در
 صدر اسلام؛ میان هویت فرقهای و

فصل: امدعلهے سال اول، شمارة اول، تابستان ۱۴۰۰

*1

۴- هنر همزیستی در آموزه های شیعیان امامیه؛ ارائه شده توسط پروفسور سیف الدین کارا؛⁴

۵- امام شناسی در اندیشه اسلامی شیعه دوازده امامی؛ ارائه شده توسط هادی قزوینی از دانشگاه کالیفرنیای جنوبی؛ ۹- مرگ و معاد؛ دیدگاه اسلامی با امام محمد طبرسی؛ ۶

۷- صحیفه امام رضا ﷺ به عنوان کانون
 ابهامی اعترافی؛ ارائه شده توسط دکتر
 جاناتان براون از دانشگاه جرج تاون؛

4 - The Art of Coexistence in the Teachings of the Shi'i Imams" with Professor Seyfeddin Kara of Hartford Seminary

اندیشه سیاسی؛ ارائه شده توسط دکتر محمد صقا از دانشگاه شیکاگو؛۱

۲- گنجینه دانش نصرت امین؛ پژوهشی در تفسیر قرآن شیعی از یک زن عالم قرن بیستمی؛ ارائه شده توسط خانم ماریا مسی از دانشگاه جورج میسون؛^۲

۳- رابطه شیعه و اهل سنت و بار تاریخی
 آن؛ دکتر کریم داگلاس کرو؛

فصل: أمم علم سال اول، شمارة اول، تابستان ۱۴۰۰ Vol. 1, Summer 2021, No 1

^{5 -} Imamology in Twelver-Shi'ite Islamic Thought" with Hadi Qazwini, Ph.D. candidate at the University of South California.

^{6 -} Death and Resurrection: The Islamic Perspective" with Imam Mohammed Tabarssi.

^{7 -} The Sahifa of Imam Reza as a Centerpiece of Confessional Ambiguity" with Dr. Jonathan AC Brown of Georgetown

^{1 -} Apocalypticism and the Mahdi in Early Islam: Between Sectarian Identity and Political Thought" with Mohammad Sagha, Ph.D. candidate in Islamic History and Civilization at the University of Chicago.

^{2 -} Nusrat Amin's 'Treasury of Knowledge': Exploring the Shi'ite Qur'an Commentary of a 20th Century Female Scholar' with Dr. Maria Massi Dakake of George Mason University.

^{3 -} The Sunni-Shi'i Relationship and the Burden of History" with Dr. Karim Douglas Crow, Scholar-Coordinator on Islamic Thought and Muslim Modernity for the Council for Research in Values and Philosophy in Washington, D.C.

نگاهی به تنها کرسی شیعهشناسی در آمریکای شمالی

لدون شک کرسی شیعه شناسی امام على الله از مهمترين گامهاي صورت گرفته در این حوزه است. این کرسی به نوبه خود فرصت بسیار بالايمي جهت معرفي و شناساندن شيعه به جامعه آکادمیک غربی است. در كرسيهاى اسلام شناسي معرفي جعلى و تحريف آلود و در حالت خوش بینانه، معرفی ناقصی از تشیع به دلایل مختلفی اعم از جانبداری های فرقه گرایانه و یا ضعف دانش و منابع صورت می گیرد، کرسی امام علی اللي اين ظرفيت را دارد كه نقس اصلى را در معرفی دقیق، درست و منطبق با واقعيات تاريخيي از تشيع بــه مخاطبان و علاقه مندان ارائه نماید. بی تردید، این کرسی، فرصت حضور اساتید بنام شیعه را در بستر آکادمیک مى تواند فراهم آورد.

البته لازم به ذكر است كه (چنانچه در ابتدا گفته شد) این کرسی با كمكهاي مالي منابع متعدد مردمي ایجاد شده است از این رو نیاز دارد برای ادامه فعالیت، کمکهای مالی كماكان تداوم يايد. يك حقيقت غیر قابل انکار وجود دارد و آن اینکه منابع مالی نقش تعیین کنندهای در تأسيس و توسعهٔ مراكز علمي ايف

۸- دوره شکل گیری اندیشه شیعی؛ سخن یایانی: ارائه شده توسط دكتر محمد صقا از دانشگاه شیکاگو ۱۹

> ٩ - فقه برای اقلیت ها؛ فقه شیعه در غربت؛ ارائه شده توسط دكتر لياقت تکیم از دانشگاه مک مستر ۲۹

> ١٠- جنسيت و شريعت؛ ارائه شده توسط حیدر الحمودی از دانشگاه يىتسىورگ؛

> ١١- آيا عموي مهربان من محكوم به فنا است؟ مباحثات بيرامون نجات [و سعادت اخروی] ابوطالب؛ ارائه شده توسط پروفسور نبيل الحسين از دانشگاه پرينستون؛ ۲

University.

- 1 The Formative Period of Shi'i Thought" with Mohammad Sagha, a Ph.D. candidate at the University of Chicago and Professor Tehseen Thaver, Assistant Professor of Religion at Bard College.
- 2 Figh for Minorities: Shi'i Law in the Diaspora" with Professor Liyakat Takin of McMaster University.
- 3 "Sex and the Shari'a" with Professor Haider Ala Hamoudi of the University of Pittsburgh School of Law.
- 4 Is My Kind Uncle Doomed? Debates on the Salvation of Abu Talib" with Professor Nebil A. Husayn, assistant instructor in the Near Eastern Studies Department at Princeton University and assistant professor of religion at the University of Miami.

عدم توجه شیعیان به ایس موضوع،
فضا را در اختیار وهابیت به عنوان
جریان رقیب تشیع داده است تا با
حمایتهای مالی از مراکز علمی، در
حوزههایی که تشیع وارد نشده بتواند
ورود کنید و پیشی گرفتین وهابیت از
تشیع در ایین خصوص یک واقعیت
تلیخ است. امروزه عربستان سعودی
به ایین موضوع به دید یک سیاست
کاربردی مینگرد و با سرازیر ساختن
منابع مالی به سمت دانشگاههای
منابع عالی، از این محافل علمی برای
تبلیغ عقائد خود استفاده ابزاری

همین ابزار مالی، رقبای خود را از صحنه بیرون کنند؛ چنانچه در همان آغاز تأسیس کرسی امام علی که در همان هار تفورد، پیشنهاد اعطای سه میلیون دلار (معادل دو برابر مبلغ دریافتی دانشگاه جهت راه اندازی کرسی) را به مسئولان هار تفورد در ازای صرفنظر کردن از تأسیس کرسی داده بودند. از این رو باید این جریان را به عنوان یک تهدید بالفعل که ابزار مالی

می کنند. امروزه ضعف مالی و یا ایان کرسی از طریق معرفی اساتید عدم توجه شیعیان به ایان موضوع، نخبه شیعی جهت تدریس در ایان فضا را در اختیار وهابیت به عنوان کرسی و نیز ارائه منابع علمی مورد جریان رقیب تشیع داده است تا با نیاز و ترجمه منابع مهم شیعی به حمایتهای مالی از مراکز علمی، در زبانهای دیگر جهت استفاده دانش حوزههایی که تشیع وارد نشده بتواند پژوهان، مخاطبان و علاقه مندان شیعه ورود کند و پیشی گرفتن وهابیت از پژوهی، اهتمام ورزید.

همچنین باید به تقویت بنیه علمی

قدر تمندی دارد تلقی نمود.

۱- این موضوع به نقل از عمار نخجوانی در دیدار با حجت الاسلام شیرازی در آذرماه ۱۳۹۵ در قم أورده شده است.